

[Lorentzen.]

forslag nr. 6 til § 10, stk. 2, som giver ministeren ret til at yde m²-tilskud til ejendomme, der påbegyndes opført i tiden mellem 16. april 1955 og 1. april 1959, og til hvis opførelse der ikke er ydet statslån. Vi fra vor side er ikke tilfredse med denne udvælselse.

Hvad der er sagt om lånegrænsen, skal jeg ikke — i hvert fald ikke i første omgang — uddybe nærmere. I og for sig taler det for sig selv, at når man sænker lånegrænsen, må de, der er bygherrer, have større interesse for at komme til at opføre bygningerne så billigt som muligt.

Jeg kommer dernæst til ændringsforslag nr. 14. Jeg tror næppe, jeg tager fejl, når jeg mener, at det er det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard, der har født denne tanke. Den er en bleg begyndelse til noget rigtigt, men den er placeret mellem isbjerger, og den har næppe mulighed for at klare livet i det selskab. Der står i dette ændringsforslag:

„Endvidere skal vedtægterne indeholde bestemmelser om andelshaveres eller lejeres ret til rente af andel i opsparing eller overskud.“

Jeg vil iøvrigt gerne spørge, hvordan man mener det skal kunne harmonere med paragraffens øvrige bestemmelser. Jeg tænker her på bestemmelsen, hvor der står,

„at opsparing ved overskud og ved afdrag på prioriteter skal anvendes til iværksættelse af nyt boligbyggeri eller modernisering af bestående ejendom“.

Der er ingen tvivl om, at denne bestemmelse udtrykker socialdemokratiets kongstanke. Men vi vil fra vor side gerne være med til at give denne blege blomst farve og liv og placere den i et andet selskab end det, hvori den er placeret, og det sker kun ved, at lejernes ret til boligen og bygningen får en helt anden central placering, end den har i lovforslaget, således at de nuværende sociale boligforetagender, der jo hver for sig er en juridisk person, får en langt mere beskeden plads i systemet, og det egentlige andelsfællesskab får en helt anden stilling, hvor det ikke blot er et navn, men hvor der ligger den realitet bagved, at andelsboligselskabet ejer ejendommen og har en ejers rettigheder. Derfor er vi også modstandere af, at disse juridiske personer, det sociale

boligbyggeri, skal have overladt 50 pct. som statslån af rådighedsbeløbet i henhold til § 1.

Vi ser meget vel, at ændringsforslagene stiller mod en ændring af boligstøtteloven, men desværre har vi nu fået at vide af den ærede ordfører for udvalget og for socialdemokratiet, at det i virkeligheden ikke er dette store partis tanke at stille mod en ændring af boligstøtteloven, tværtimod. Det er kun et midlertidigt knæfald, dette store parti foretager sig, således at det er parat til, hvis tiden måtte være det gunstig, at ændre boligstøtteloven tilbage til det, som den ærede ordfører sagde var dets egentlige forestilling om, hvordan en boligstøttelov skal se ud. Jeg vil indrømme, at jeg også selv har haft den følelse, at dette var socialdemokratiets virkelige stilling. Det har gjort mig betænkelig.

Jeg vil gerne have lov til i al beskedenhed at sige, at vi ikke har været tavse tilskuere i udvalget. Vi har søgt på lige fod med andre medlemmer af udvalget at arbejde os igennem stoffet og se at nå frem til noget, der kunne blive fælles for os alle, men det er ikke lykkedes. Jeg skal gerne erkende, at der på forskellige områder er taget hensyn også til de synspunkter, jeg har gjort gældende, men når der er taget hensyn til de synspunkter, kan man nu forstå, at det er, fordi de har påvirket andre partiers synspunkter.

Jeg må imidlertid på den anden side hævde, at man ikke på afgørende punkter er kommet os i møde. Man kan vel ikke reducere de 50 pct. ned under den faktiske procent, som det sociale boligbyggeris andel af boligstøtteloven har været i en årække. Vi benægter ikke, at statens medvirken ved beboelsesbyggeriet endnu i nogle år fremover må have et betragteligt omfang, men på den anden side mener vi, at det omfang, man har givet den i lovforslaget, er for stort; og vi vender os imod den tendens, der stadig er til, at mange store tilskud gives i flæng og uden klare og sikre kriterier med hensyn til trang.

Vi ønsker nemlig ikke byggeriet gjort til et maskeret statsbyggeri. Det er naturligvis socialdemokratiets kongstanke, ja, jeg tror gerne, det vil lade masken falde; det har intet imod, at der virkelig bliver et statsbyggeri; men vi anser et byggeri med